

شناسایی عوامل تاثیرگذار بر ارتقای کیفیت ورودی شهر با رویکرد نشانه شناسی*

(مطالعه موردی: ورودی شهر رشت)

دکتر علی کاظمی - دکتری شهرسازی، استادیار، گروه شهرسازی، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران.
شیوا علیزاده* - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری گروه شهرسازی، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران.
نویسنده مسئول: *Alizadeh_sh@yahoo.com

چکیده

ساماندهی و طراحی مسیر ورودی به شهرها همواره یکی از موضوعات قابل توجه در فضاهای شهری امروزی به شمار می رود. دلیل این امر دگرگونی مفهومی است که در گذشته از شهر و مقوله ورودی و خروجی شهر در نظر افراد بوده است. بطوریکه نخستین تصویری که از هر شهر در ذهن انسان نقش می بست تصاویر ورودی و خروجی شهر بود، زیرا این تصاویر علاوه بر آن به عنوان سمبلی از نحوه زیست و فرهنگ حاکم بر منطقه و شرایط خاص اقلیمی آن منطقه بود. اما به دلیل دگرگونی در مفهوم و تحویل در فرم و تغییر عملکرد بسیاری از عناصر شهری، از جمله مقوله مبادی ورودی و خروجی شهرها، باعث گردید که ضوابطی در این حوزه به لحاظ بازسازی مفهوم ورودی با توجه به نقش و خصوصیات آن جمع آوری گردد، که شامل حوزه های برنامه ریزی، طراحی و ترافیکی و مسیر می باشد که اجرای آنها در حوزه ورودی شهرها بعنوان یک ضرورت تلقی می گردد.

در این پژوهش سعی شده است با هدف بهبود کیفیت بصری و ادراکی ورودی شهر از منظر نشانه شناسی و چگونگی رویکرد نشانه شناسی در بهبود کیفیت ورودی شهر را مورد مطالعه قرار دهد.

محدوده مورد مطالعه در این تحقیق مسیر ورودی انزلی به رشت می باشد که حدفاصل فرودگاه سردار جنگل تا میدان ولیعصر ادامه دارد که به لحاظ ویژگی های فاکتورهای مورد نیاز در یک ورودی مورد بررسی قرار گرفته است.

روش کار در این پژوهش به صورت کیفی می باشد. مراحل انجام این تحقیق در ۵ مرحله صورت گرفته است که مرحله نخست شناسایی مسیر به صورت حضوری به شکل میدانی بررسی شده است. در مرحله بعد شناسایی نقاط قوت و ضعف مسیر، این محور را به ۴ سکانس کلی تقسیم نموده که در هر یک از سکانس ها مولفه های مربوط به تحلیل فضای شهری به طور واضح صورت گرفته است. در مرحله بعدی سکانس بندی محور را با توجه به مطالعات و تحقیقات موضوع جمع آوری کرده و پرسشنامه در قالب ۷ سوال طرح گردید. این سوالات تنظیم و در اختیار ۴۰ نفر از عابران در مسیر مورد نظر قرار گرفت و پرسشنامه ها طی انجام یک مصاحبه عمیق پاسخ داده شد، در مرحله آخر تمامی اطلاعات جمع آوری شده اعم از مطالعه میدانی و کتابخانه ای جمع بندی به صورت جداول، نمودار و عکس ارائه گردید و نتایج پژوهش نشان گر است که وجود نشانه ها در مبادی ورودی شهر نقش بسیار موثری در جلب توجه مردم، آگاهی از لحظه ورود به محدوده شهر و نیز ایجاد احساس و ثبت خاطره از این رویداد دارد، که مثبت یا منفی بودن آن بستگی به چگونگی رویت مناظر و اتفاقات در زمان مکان ورود به شهر دارد.

کلمات کلیدی: نشانه، تحلیل فضای شهری، ورودی شهر، بازسازی

* این مقاله بر گرفته از مطالعات پایان نامه کارشناسی ارشد شیوا علیزاده با عنوان "شناسایی عوامل تاثیرگذار بر ارتقای کیفیت ورودی شهر با رویکرد نشانه شناسی (مطالعه موردی: ورودی شهر رشت) است که با راهنمایی جناب آقای دکتر علی کاظمی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رامسر صورت گرفته است.